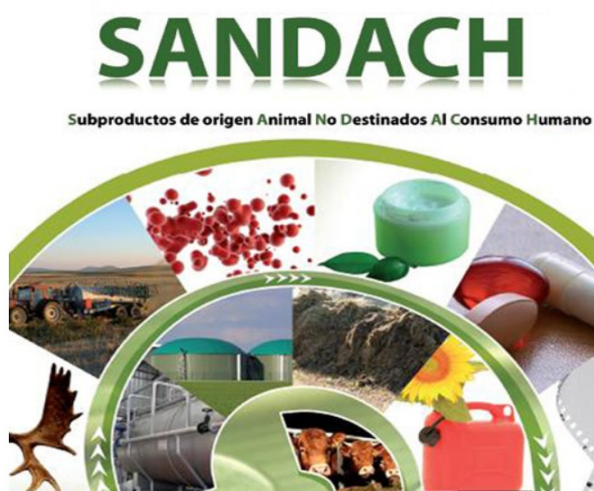

10. Subprodutos

Documento principal

OBRIGACIÓNS DO OPERADOR COMERCIAL

OBRIGACIÓNS DO SERVIZO VETERINARIO OFICIAL

CADROS DE DECISIÓNS

CATEGORIZACIÓN DOS SUBPRODUTOS

CADRO DE DECISIÓNS

SUPERVISIÓN DOS PROCEDEMENTOS DE TRABALLO
SOBRE SUBPRODUTOS DO ESTABLECEMENTO

REXISTROS DO SERVIZO VETERINARIO OFICIAL

10. CONTROIS OFICIAIS – SANDACH – MER

Os Regulamento (CE) 1069/2009 e 142/2011 establecen normas en materia de saúde pública e animal aplicables á recollida, transporte, almacenamento, manipulación, utilización e eliminación dos subprodutos animais co obxecto de impedir que estes produtos supoñan un risco para a saúde humana e/ou animal.

Subprodutos: son os corpos enteiros ou partes de animais ou produtos de orixe animal non destinados ao consumo humano, polos seguintes motivos:

- Ser declarados non aptos para o consumo humano pola inspección veterinaria
- Non ser comestibles
- Razóns comerciais

Nos matadoiros xéranse un gran volume de subprodutos de orixe animal, os cales para evitar riscos para a saúde pública, sanidade animal e medio ambiente deben eliminarse de forma hixiénica conforme establece a normativa vixente.

Dentro destes subprodutos inclúense desde os cadáveres a os restos cárnicos non comercializados para o consumo humano, incluíndo o esterco e outros produtos técnicos. Todos estes produtos teñen que trasladarse a plantas ou outros destinos autorizados para a súa eliminación.

Para garantir a eliminación correcta de todos estes subprodutos, e especialmente dos materiais especificados de risco (MER), os establecementos deben cumprir unha serie de obrigacións, sendo o SVO o encargado de asegurarse de que o operador do matadoiro toma as medidas necesarias para evitar que a carne se contamina con MER e que retira, separa, e no seu caso, marca estes produtos conforme á normativa.

10.1- OBRIGACIÓNS DO OPERADOR CO-MERCIAL

Respecto ao control do MER e outros subprodutos animais o operador do matadoiro debe ter desenvolvidos e implantados os correspondentes procedementos operativos de hixiene e en concreto un Plan de control de subprodutos no que se observen os aspectos relativos á categorización, almacenamento e envío a plantas autorizadas.

Normas de hixiene aplicables á manipulación, recollida e transporte de subprodutos:

- Os subprodutos e despoños non destinados ao consumo humano, non poderán entrar en contacto coas carnes declaradas aptas para o consumo humano e deberán colocarse, tan pronto como sexa posible, en locais ou recipientes especiais e concibidos de tal xeito que se evite calquera tipo de contaminación con outras carnes frescas.
- Os contedores deberán ser estancos e provistos dun sistema de peche e, sempre que sexa necesario, deberán dedicarse ao almacenamento de material dunha soa categoría para evitar a contaminación dun produto con outro.
- Débense tomar as medidas necesarias para que os materiais das categorías 1, 2 e 3 se manteñan separados e identificados e sigan séndoo durante as operacións de recollida e transporte:
- Se se realiza separación dos subprodutos para diferentes destinos, estes recolleranse en contedores distintos, indicando en cada un cal é a súa categoría.
- Neste caso, a empresa deberá informar dos subprodutos que hai que separar e os seus destinos ao SVO e este controlará que a separación en categorías se realiza de forma correcta.

- Se non se realiza separación de subprodutos será suficiente un único contedor, indicando a categoría correspondente á do subproduto que a teña mais baixa.

10.2- OBRIGACIÓNS DO SERVIZO VETERINARIO OFICIAL

Segundo o Regulamento (UE) 2017/625 , o veterinario oficial verificará o cumprimento permanente de calquera procedemento propio do operador da empresa alimentaria en relación coa recollida , o transporte , a manipulación , a transformación , e a utilización ou eliminación de subprodutos animais , incluídos os materiais específicos de risco dos que o operados da empresa sexa responsable.

Así, para o control de subprodutos non destinados ao consumo humano os controis consistirán en:

1. Verificarase na liña de faenado que a extracción dos MER (en bovino, ovino e caprino) e do resto de sandach se realiza de forma adecuada e sen contaminación do canal ou outras carnes. En concreto comprobarase o bo funcionamento do sistema de extracción de medula espinal e que consegue o seu obxectivo (no caso de ovino e caprino de máis de 12 meses para verificar a súa correcta aplicación poderase solicitar a apertura da canle vertebral dalgún canal).
2. Verificarase nalgún momento da xornada, durante o sacrificio ou tras el, que as prácticas de manipulación, a recollida hixiénica en contedores identificados e a evacuación de produtos en función a súa tipificación e ao volume xerado é correcta.
3. Ao final da xornada comprobarase que os contedores con sandach almacénanse nun lugar apropiado e os MER atópanse tinguidos (azul patentado V, E-131, índice de cor 42.501 ou Tartrazina, E-102, índice de cor 19.140).
4. O veterinario oficial supervisará en canto os útiles e sistemas de

extracción dos MER

- Disposición da tinta autorizada
- Utensilios de uso exclusivo para a extracción dos MER
- Sistema para a aspiración da medula espinal
- Presencia de contedores estancos provistos de tapa e debidamente identificados (categoría 1)
- Tinguidura inmediata tras a súa obtención.
- Evacuación dos MER da sala de sacrificio.
- A orde de sacrificio estará condicionado polos diferentes grupos de risco establecidos

En función do risco que presenten os diferentes países e rexións clasifícase como

MATERIAIS ESPECÍFICOS DE RISCO DE PAÍSES CON RISCO INSIGNIFICANTE
MATERIAIS ESPECÍFICOS DE RISCO DE PAÍSES CON RISCO CONTROLADO
MATERIAIS ESPECÍFICOS DE RISCO DE PAÍSES CON RISCO INDETERMINADO

A pertenza do animal a un ou outro grupo fai que varíe a categorización dos materiais

MATERIAIS ESPECÍFICOS DE RISCO DE PAÍSES CON RISCO INSIGNIFICANTE		
BOVINOS	Maiores de 12 meses	O cranio , excluída a mandíbula e incluídos o cerebro e os ollos, e a medula espinal
OVINOS E CAPRINOS	Maiores de 12 meses ou cun incisivo definitivo	O cranio incluídos o cerebro e os ollos , as amígdalas e a medula espinal

MATERIAIS ESPECÍFICOS DE RISCO DE PAÍSES CON RISCO CONTROLADO E INDETERMINADO		
BOVINOS	Todas as idades	Amígdalas , os catro últimos metros de intestino , o mesentereo e o cego
BOVINOS	Maiores de 12 meses	O cranio, excluída a mandíbula , pero incluídos o cerebro e os ollos , e a medula espinal
BOVINOS	Maiores de 30 meses	A columna vertebral, excluídas as vertebrae da cola, as apofisis espinosas e transversas das vertebrae cervicais , torácicas e lumbares e a cresta sacra media e as ás do sacro, pero incluídos os ganglios da raíz dorsal
OVINO E CAPRINO	Maiores de 12 meses ou cun incisivo definitivo, o de máis de 12 meses segundo se estime cun método aprobado pola autoridade competente do estado membro do sacrificio	O cranio incluídos o cerebro e os ollos , as amígdalas e a medula espinal

ORDEN DE SACRIFIZO

Teranse en conta as idades en canto á extracción de MER

É imprescindible que o sacrificio se realice por grupos de idade, establecendo os 5 grupos xa descritos, comezando o sacrificio polo lote de menor idade e finalizando polos animais de maior risco (máis de 30 meses).

1º	Bovinos menores de 12 meses de países con risco insignificante
2º	Bovinos menores de 12 meses de países con risco controlado ou indeterminado
3º	Bovinos maiores de 12 meses de países con risco insignificante
4º	Bovinos maiores de 12 meses e menores de 30 meses de países con risco indeterminado ou controlado
5º	Bovinos maiores de 30 meses de países con risco indeterminado ou controlado

10.3- CADROS DE DECISIÓNS

M.E.R.			
INCUMPRIMENTOS	ADOPCIÓN DE MEDIDAS	COMUNICACIÓNS	REXISTROS
Presencia de restos de MER na carne	Inmovilización da carne Solicitarlle ao operador económico a adopción inmediata de medidas correctoras co fin de que o seu procedemento debe de garantir a ausencia de mer	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA
Tinguidura e/ou manipulación de MER de xeito inadecuado	Intensificación dos controis. Ordenar a adopción polo operador da empresa da medida necesaria para emendar a situación.	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA
Durante a inspección (antemorten e/ou posmortem) compróbase mediante a detección, desenvolvemento corporal, xestación, etc. que a idade do bovino é maior que a reflectida no DIB.	Actuar segundo a idade verificada na inspección. Intensificación dos controis	Operador do matadoiro Autoridade Competente de supervisión da explotación	SEMAGA

<https://vetmaga.sergas.gal/Contidos/Subproductos-Cadro-de-decisions>

SANDACH - SUBPRODUCTOS			
INCUMPRIMENTOS	ADOPCIÓN DE MEDIDAS	COMUNICACIÓN	REXISTROS
			
Recollida non hixiénica dos SANDACH	Ordenar a adopción polo operador da empresa da medida necesaria para evitar a contaminación da carne e no seu caso instar á revisión dos procesos operativos.	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA
Categorización incorrecta dos SANDACH	Reclasificación dos sandach, se é posible. Se non é posible clasificarase como categoría 1	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA
Non identificación por categorías dos contedores utilizados para a recollida e almacenamento	Reclasificación dos sandach, se é posible. Se non é posible clasificarase como categoría 1	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA
Almacenamento inadecuado dos SANDACH (contedor sen tapadeira, ou no exterior ou en cámara con carnes aptas) Irregularidades documentais, rastrexabilidade,	Ordenar a adopción polo operador da empresa da medida necesaria para emendar a situación.	Operador do matadoiro Acta, se é necesario ou reiterado	SEMAGA

10.4- CATEGORIZACIÓN DOS SUBPRODUTOS

SUBPRODUTO	CATEGORIA 1
a) Todas as partes do corpo, peles incluídas, dos animais: •Sospeitosos ou confirmados de padecer unha EET •Sacrificados en aplicación de medidas de erradicación de EET.	
b) MER e os cadáveres dos animais que conteñan MER (baixas ante mortem de ruminantes).	
c) Subprodutos derivados de animais que foran sometidos a un tratamento ilegal (utilización de sustancias ou produtos non autorizados pola normativa comunitaria, ou o seu uso para fins ou condicións distintas das establecidas na lexislación). Grupos A y B3 do anexo I da Directiva 96/23/CE	
d) Material de orixe animal recollido antes da depuración das augas residuais de locais nos que se retire MER e que non teñan dispositivos de pretratamento para retención de partículas maiores de 6 mm, incluídos os residuos de cribado, materiais de desarea-do, mestura de graxa e aceite, e todos os materiais extraídos das tubaxes de desauga-doiro, salvo que non conteñan MER ou partes deste material.	
e) Mestura de material da categoría 1 con calquera material das categorías 2 ou 3, ou de ambas as dúas.	
DESTINO DO MATERIAL	CATEGORIA 1
• Eliminación directamente nunha planta de incineración autorizada. • Transformación nunha planta de transformación da categoría 1 autorizada. • Manipulación ou almacenamento nunha instalación intermedia autorizada da categoría 1.	

SUBPRODUTO	CATEGORÍA 2
Esterco e contido do tracto dixestivo.	
Todos os materiais de orixe animal recollidos ao depurar as augas residuais de matoiros nos cales non se retira MER.	
Produtos de orixe animal que conteñan residuos de medicamentos e contaminantes pertencentes aos grupos B1 y B2 do anexo I da Directiva 96/23/CE se tales residuos superan o nivel permitido pola lexislación.	
Animais que non teñan MER e que morran sen seren sacrificados para consumo humano (baixas ante morte), incluídos os sacrificados para erradicar unha enfermidade epizoótica.	
Mesturas de material da categoría 2 con material da categoría 3.	
Subprodutos distintos do material da categoría 1 e 3.	
-Produtos de orixe animal que sexan declarados non aptos para o consumo humano pola presenza de corpos estraños.	
-Todo o que non estea categorizado como categoría 1 ou 3.	
DESTINO DO MATERIAL	CATEGORÍA 2
Eliminación directamente nunha planta de incineración autorizada. • Transformación nunha planta de transformación da categoría 1 autorizada. • Transformación nunha planta de transformación da categoría 2 autorizada. • Manipulación ou almacenamento nunha instalación intermedia autorizada da categoría 1 ou 2. • En caso do esterco e contido do tracto dixestivo, se a autoridade competente considera que non presentan risco de propagar enfermidades transmisíbles graves, pódense aplicar á terra de acordo co disposto no regulamento, ou utilizarse como materia prima nunha planta de biogás ou compostaxe ou nunha instalación técnica autorizada para tal fin.	

SUBPRODUTO	CATEGORÍA 3
Partes de animais sacrificados consideradas aptas para o consumo humano pero que non se destinan a este fin por motivos comerciais.	
Partes de animais sacrificados consideradas non aptas para consumo humano, na inspección post mortem , pero que non presentan ningún sinal de enfermidade transmisible ao home ou aos animais e que procedan de canais aptos para o sacrificio con destino a consumo humano.	
Peles, pezuños e cornos, sedas e plumas de animais sacrificados en matadoiro e declarados aptos para o sacrificio con destino ao consumo humano	
Sangue de animais non ruminantes sacrificados en matadoiro e declarados aptos para o sacrificio con destino ao consumo humano	
Sangue de ruminantes sacrificados en matadoiro que fosen declarados aptos para o sacrificio con destino ao consumo humano na inspección ante mortem, que non precisen probas de diagnóstico de EET, ou que se as precisan estas sexan negativas.	
Subprodutos derivados da elaboración de produtos destinados a consumo humano, incluídos os osos desgraxados e os roxóns.	
DESTINO DO MATERIAL	CATEGORÍA 3
• Calquera dos mencionados para o material das categorías 1 e 2. • Transformación nunha planta de transformación da categoría 3 autorizada. Só o material da categoría 3 mencionado producido nun matadoiro, poderá utilizarse para a produción de proteínas animais transformadas e outros materiais para pensos. • Manipulación ou almacenamento nunha instalación intermedia da categoría 3 autorizada.	

OUTROS SUBPRODUTOS

Sangue:

O sangue destinado á produción de hemoderivados utilizados como materia prima para pensos ou con fins técnicos ou farmacéuticos non deberá presentar ningún risco de transmisión de enfermidades ao home e aos animais e proceder de animais declarados aptos para o sacrificio con destino a consumo humano.

Control de evacuación de augas residuais

O plan ten como obxecto evitar as contaminacións cruzadas e contaminacións ambientais que se puidesen orixinar durante o manexo de augas residuais. Deberanse cumprir os seguintes aspectos:

- Que a evacuación se realice da zona limpa á zona sucia do establecemento.
- Que haxa unha evacuación das cortes dos animais enfermos e sospeitosos, separada da evacuación da zona de animais sans.
- Evitar que haxa saída de vapores da rede de evacuación.
- Que a auga residual vaia canalizada ao longo de todas as dependencias con sifóns e enreixados con filtros de 6 mm. A empresa terá:
 - ✓ Plano da rede de recollida de augas residuais.
 - ✓ Descrición do sistema de eliminación das augas e o seu destino.
 - ✓ Autorización da vertedura de augas.

Cadro Resumo da listaxe de MER despois da entrada en vigor do Regulamento (UE) 2015/1162

	1. Bovinos orixinarios dun Estado membro ou un terceiro país cun risco controlado ou indeterminado de EEB "LISTAXE COMPLETA"	2. Bovinos orixinarios dun Estado membro con risco insignificante de EEB "LISTAXE REDUCIDA"
BOVINOS		
Cranio incluídos o cerebro e os ollos dos bovinos maiores de 12 meses	MER	MER
Medula espinal dos bovinos maiores de 12 meses	MER	MER
Amígdalas dos bovinos de todas as idades	MER	NO MER
Últimos catro metros do intestino delgado, o cego e o mesenterio dos bovinos de todas as idades	MER	NO MER
Columna vertebral dos bovinos maiores de 30 meses	MER	NO MER
Mesenterio, incluíndo a graxa mesentérica, linfonódulos e nervios mesentéricos dos bovinos de todas as idades	MER	NO MER
Cego dos bovinos de todas as idades	MER	NO MER
OVINOS Y CAPRINOS		
Cranio, incluídos o cerebro e os ollos, amígdalas e medula espinal dos ovinos/caprinos de máis de 12 meses ou en cuia enxiva erupción para un incisivo definitivo	MER	MER

Bovinos - Determinación da idade

10.5- SUPERVISIÓN DOS PROCEDEMEN- TOS DE TRABALLO SOBRE SUBPRODU- TOS DO ESTABLECIMENTO

O operador comercial deberá estar en posesión dun programa de control de subprodutos de orixe animal non destinados ao consumo humano (Sandach)

- Os procedementos de traballo sobre SANDACH describen as instrucións, os rexistros e frecuencia dos autocontrois neste campo
- Dispoñen de arquivo cronolóxico de envío e recepción destes subprodutos.
- Estes arquivos diferencian os materiais de categoría 1, 2 e 3.

Rexistros de saída de SANDACH:

O control de rexistros e documentos dos Sandach será emitido polo aplicativo do Mapa ao que está adscrito o operador comercial.

10.6- REXISTROS DO SERVIZO VETERI- NARIO OFICIAL

Procederáse ao rexistro da supervisión no protocolo mensual das incidencias detectadas, así como as documentais e rastrexabilidade recibidas vía telemática pola aplicación sandach.

Formulario F-13T-01-03-07 Protocolo de supervisión de semaga mensual
<https://inspeweb.sergas.gal/Contidos/P3-Formularios>

https://vetmaga.sergas.gal/Contidos/Documents/293/Guia_Semaga_supervision_protocolos.pdf

	Correcto	Incorrecto	Non procede
1 CONTROL DE TRAZABILIDADE			
1.1 Correlación animal/lote vivo-canal-despoxos	☐	☐	☐
2 SANDACH			
2.1 Categorización correcta dos subprodutos	☐	☐	☐
2.2 Retirada, separación e, se procede, marcado correctos	☐	☐	☐
2.3 Cantidade SANDACH retirados proporcional ao volume de produción	☐	☐	☐
2.4 Material de uso específico	☐	☐	☐
2.5 Documentación de acompañamento subprodutos correcta (cumprimentados, destino autorizado, contido mínimo Anexo RD 1528/2012)	☐	☐	☐